

Hyte-yhdyspintojen kuvaus

Varhan ja
kuntien yhteistyö
02/2024

Mielen hyvinvoinnin edistäminen ja ehkäisevä mielenterveystyö

Kunnan ja hyvinvointialueen yhteistyönä

LUONNOS

Mielenterveyspalvelut

Kunnan rakenteet ja resurssointi mielen hyvinvoinnin edistämiseen

Vapaa sivistystyö

Kulttuuri-, kirjasto-, liikunta- ja nuorisopalvelut

Kiusaamisen vastainen työ

Tunne- ja vuorovaikutustaitojen vahvistaminen (Vaka, koulut, nupa)

Yhdyskuntasuunnittelu

Tiedotus, kampanjat, tapahtumat

Yhteisöllisyyden vahvistaminen ja yksinäisyyden vähentäminen

Kohtaamispaikat

Järjestö- ja yhteisöyhteistyö

Ehkäisevä päihdetyö*
Väkivallan ehkäisy*

KUNTA

Yhdyspintatyöryhmät ja verkostot:

- Hyte-koordinaattoriverkosto
- Mielen hyvinvoinnin edistämisen, EPT:n ja väkivallan ehkäisyn yhdyshenkilöverkosto
- Mielenterveyden edistämisen alueellinen verkosto
- Oppilas- ja opiskeluhuoltoryhmät

Digitaaliset omahoitopalvelut

Yhteinen alueellinen suunnitelma

Mielenterveys-osaamisen ja mielenterveystaitojen vahvistaminen

MIVA

Tiedon tuottaminen ja tiedottaminen

Vanhemmuuden vahvistaminen

Palvelupolkujen kuvaaminen ja kehittäminen

Osallisuuden vahvistaminen

Tunnistaminen ja varhainen puuttuminen

Puheeksiotto

Itsemurhien ehkäisy

Elintapaohjaus*

Peruspalveluiden psykososiaalisten menetelmien vahvistaminen

varha

Yhdyspintatoimintojen kuvaus

Toiminto	Kunnan rooli ja tehtävät	Varhan rooli ja tehtävät
Mielen hyvinvoinnin edistämisen, ehkäisevän päihdetyön ja väkivallan ehkäisyn yhdyshenkilöverkosto ja yhteinen alueellinen suunnitelma	Kunta nimeää jäsenen verkostoon Yhteisen alueellisen suunnitelman toimien toteuttaminen ja yhteensovittaminen kunnan eri toiminnoissa ja yhdyspinnoilla	Kuntien mielen hyvinvoinnin edistämisen toiminnan tukeminen Varsinais-Suomen mielen hyvinvoinnin, ehkäisevän päihdetyön ja väkivallan ehkäisyn suunnitelman kokoaminen Alueellisten toimien yhteensovittaminen
Mielenterveysosaamisen ja mielenterveystaitojen vahvistaminen sekä tunnistaminen ja varhainen puuttuminen	Kunnan ammattilaisten, sidosryhmien ja kuntalaisten mielenterveysosaamisen ja mielenterveystaitojen lisääminen koulutuksen ja tiedotuksen avulla yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Tunnistamisen ja varhaisen puuttumisen osaamisen lisääminen sekä vaikuttavan toimintamallin käyttöönotto kunnan toiminnoissa	Hyvinvointialueen ammattilaisten ja sidosryhmien mielenterveysosaamisen ja mielenterveystaitojen lisääminen koulutuksen ja tiedotuksen avulla yhteistyössä kuntien kanssa Tunnistaminen ja varhainen puheeksiotto Varhan palveluissa
Tiedon tuottaminen ja tiedottaminen	Kunnan mielenterveysilanteen seuranta Tiedotus ja viestintä	Alueellisen mielenterveystilanteen seuranta Alueellinen tiedotus ja viestintä Tiedon ja materiaalin tuotanto kuntien tueksi
Mielenterveysvaikutusten ennakoarviointi	Ennakkovaikutusten arvioinnin käyttäminen kunnan päätöksenteossa EVA:ssa mukana mielenterveysvaikutusten osio	Ennakkovaikutusten arvioinnin käyttäminen hyvinvointialueen päätöksenteossa EVA:ssa mukana mielenterveysvaikutusten osio
Vanhemmuuden tukeminen	Kunnan toimissa vanhemmuuden tukeminen (esim.lapset puheeksi, vertaisryhmät, kouluyhteistyö)	Hyvinvointialueen palveluissa vanhemmuuden tukeminen (esim. neuvolapalvelut, kouluterveydenhuolto, voimaperheet)
Palvelupolkujen kuvaaminen	Kunnan palvelujen kuvaaminen ja tietojen vienti palvelutietovarantoon	Hyvinvointialueen palvelujen kuvaaminen ja tietojen vieminen palvelutietovarantoon Palvelupolkujen kehittäminen
Osallisuuden vahvistaminen	Kunnan osallisuustoimet	Hyvinvointialueen osallisuussuunnitelman toteuttaminen

Mielenhyvinvoinnin edistäminen: Varhan palvelut

Palvelu	Ehkäisevä/ korjaava
Tunnistaminen, varhainen puuttuminen ja puheeksiotto	
Mielenterveyspalvelut	
Peruspalveluiden psykososiaalisten menetelmien vahvistaminen	
Itsemurhien ehkäisy	
Digitaaliset omahoitopalvelut	

Mielen hyvinvoinnin edistäminen: kuntien palvelut

Toiminto/palvelu	Esimerkkejä toteutuksesta
Kunnan rakenteet ja resursointi	Mielen hyvinvoinnin edistämisen lisääminen osaksi kunnan hyte-työtä ja sen riittävä resursointi. Teeman huomiointi osana hyvinvointisuunnitelmaa.
Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut	Kunnissa on tarjolla mahdollisimman paljon eri kohderyhmille ja ikäryhmille sopivia harrastusmahdollisuuksia (esim. harrastamisen Suomen malli). Kulttuuripalvelut ovat saavutettavia.
Kiusaamisen vastainen työ	Kunnassa on käytössä lasten ja nuorten kiusaamisen ehkäisyn toimintamalli
Tunne- ja vuorovaikutustaitojen vahvistaminen	Varhaiskasvatuksessa ja sivistystoimessa sisällytetään tunne- ja vuorovaikutustaitojen opettelu osaksi toimintaa/opetussuunnitelmaa. Käytetään vaikuttavia toimintamalleja yhteneväisesti kunnan alueella ja toimenpiteiden toteutumista seurataan.
Yhdyskuntasuunnittelu	Kaavoituksessa huomioidaan mm. luonnon mielen hyvinvointia edistävät vaikutukset. Liikenneväylät ja niiden kunnossapito mahdollistavat turvallisen liikkumisen.
Tiedotus, kampanjat, tapahtumat	Kunnassa tiedotetaan mielenterveydestä myös positiivisesti. Yhteiset alueelliset ja kuntien yhteiset sekä omat tapahtumat ja kampanjat.
Yhteisöllisyyden vahvistaminen ja yksinäisyyden vähentäminen sekä kohtaamispaikat	Kunnassa tarjotaan mahdollisuuksia yhteisöllisyyteen (esim. yhteisöolohuoneet, ystäväpiiri-toiminta, yhdessä kotikulmilla –toiminta)